a-st 1919, rahvusvahelise laevaomanikkude organisatsiooni „The Baltic and International Maritime Conference“ juhatuse liige a-st 1922, Kaubandus-Tööstuskoja laevasõidu sektsiooni esimees a-st 1927 ja Tallinna eramerekooli juhataja 1930—31. Ka oli ta ajakirja „Laevandus“ vastutav toimetaja 1919——25 ning on avaldanud hulga artikleid merenduslikkude küsimuste kohta eriajakirjus, merenduse aastaraamatuis ja ajalehis.

„Laevandus ja Kalandus“ 1931, nr. 1/2; Post. 1931, nr. 54; Eesti Vabadussõda 1918—1920 I, II (1937, 1939); isikl. saadud andmed. *A. G.*

TOOMS, Anatol, statistik, sünd. 11. XII 1895 vkj. Viljandimaal Võisiku v. vallateenija pojana, lõpetas Riia vaimuliku seminari üldosa 1914 ja Tartu ülikooli õigusteaduskonna 1928; ta teenis Maailmasõja ajal Vene sõjaväes ohvitserina, oli Podoolia kub-u statistikaosakonna juhataja 1917—20, organiseeris- sel ajal sama kub-u statistikabüroo ja Ukraina põllutööministeeriumi statistikaosakonna. T. teostas Ukrainas uurimisi töötuse ja nakkushaiguste kohta, korraldas rahvaloenduse ja põllumajandusliku üleskirjutuse. A-l 1920—21 oli ta Moskvas Vene Statistika Keskvalitsuse osakonnajuhataja ja 1921 Moskva Eesti kontrollopteerimiskomisjoni statistiliste tööde juhataja; toimib a-st 1921 E. Riigi Statistika Keskbüroo abidirektorina ja väljaannete redaktorina. Vahepeal (1925—26) oli ta Rahvasteliidu Rahvusvahelise Tööbüroo teenistuses Genfis. — T-i asjatundlikul toimetusel on Riigi Statistika Keskbüroo ja Konjunktuurinstituudi väljaanded omandanud silmapaistva koha Eesti trükitoodete seas ning äratanud tähelepanu rahvusvahelises statistikute peres. Ta on a-st 1922 Royal Statistical Society (London) liige ja oli 1929—39 ka Eesti Tennisliidu esimees. T. on avaldanud teosed „Elumaksumus“ (Tall., 1925), „Arvjoonised“ (Tartu, 1931) ja hulga statistilise sisuga kirjutisi eriti rahvaloendamise ja valimiste alal ajakirjus „Eesti Statistika“, „Konjunktuur“, „Majandusteated“ jt.

Isikl. saadud andmed. *H. R-n.*

***TOPMAN, August**, helikunstnik, on jätkanud viljakat muusikalist tegevust Tallinna konservatooriumi orelikl̦assi prof-na ning kuni 1937. a. Jaani kiriku organistina. Ta on pidanud loenguid ka muusikaajaloo alal konservatooriumis ja 1929. a. kirikumuusika alal Tartu ülikooli usuteaduskonnas. Suure populaarsuse on omandanud konservatooriumi oreliklassi muusikaühingu *Collegium Musicum'i* poolt korraldatud sisukad ja stiilsed muusikaliste ettekannete õhtud, kus T. on esinenud ettekantavate teoste kohta seletustega. Ka on T. olnud algusest (1931) peale ev. luteri usu konsistooriumi juures kirikumuusika sekretariaadi juhtivaks jõuks (ms. juhatuse esimeheks 1931—35), kellena ta on korraldanud ja arendanud luteri usu kiriku muusikalist külge ning olnud ka agenda muusikalise osa väljatöötajaid (1928—32). Konsistooriumi ilmlikuks assessoriks oli ta 1934—35, „Estonia“ Muusika Osakonna (EMO) segakoori juhataja kuni 1924 ja Tallinna Meestelaulu Seltsi koori juhataja 1927—35. T-i toimetusel on ilmunud ka mitu valimikku laule: „Valik kodumaa laule“ (Tall., 1936; koos H. Visnapuuga), „Teine valik kodumaa laule“ (*ibid.*, 1937) ja „Kolmas valik kodumaa laule“ (*ibid.*, 1938).

„Muusikaleht“ 1932, nr. 5/6; A. K a s e m e t s, Eesti muusika arenemislugu (1937) jm. saadud andmed.

J. A.; T.

TORK, Juhan, kooli- ja haridustegelane, sünd. 5. X 1889 vkj. Tartus majaomaniku pojana, lõpetas Tartu linnakooli 1905, Valga linnakooli pedagoogilised kursused 1906, Tartu ülikooli 1914 cand. hist. astmega ja omandas keskkooli võimlemisõpetaja kutse 1916; ta täiendas end psühholoogia ja pedagoogika alal Leipzigis suvel 1921 ja Hamburgis suvel 1923 ning omandas dr. phil. astme Tartus 1939 väitekirjaga „Eesti laste intelligents“ (käsikirjas). T. töötas algkooliõpetajana Tartus 1909—13, keskkooliõpetajana Troitskis, Daugavpilsis, Rakveres ja Tartus 1914——19, keskkooli- ja siis seminarijuhatajana Tartus 1919—32. Ühtaegu juhatas ta Tartu lasteaednikkude seminari 1920—27, õpetas pedagoogilisi aineid Tartu Naisühingu käsitöökoolis, Tartu Naisseltsi majapidamiskoolis 1925—27 ja „Pallase“ kunstikoolis 1928—32; ta on olnud õppeülesandetäitja pedagoogika alal Tartu ülikoolis 1925—35 ja didaktilis-metoodilise seminari pedagoogikaharu juhataja a-st 1927. A-st 1932

Eesti biograafilise leksikoni tÃƒÂ¤ienduskÃƒÂ¶ide, 1940, lk. 340